

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๔๕๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑

เรื่อง การขอแนวทางปฏิบัติในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดนครราชสีมา)

อ้างถึง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๕๐๕/๓๓๒ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๑

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ กรณีเกิดเหตุการณ์ลอบวางเพลิงรถยนต์ส่วนบุคคล หมายเลขทะเบียน ลข-๔๕๑๒ นครราชสีมา ขององค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือก อำเภอจะนะ จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๗ เวลาประมาณ ๐๒.๑๕ นาฬิกา ซึ่งนายชยากริยา สาและ นายองค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือก ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือก จำนวนเงิน ๑๗,๕๔๐ บาท และต่อมา นายชยากริยา สาและ ได้เสียชีวิตเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๕ สรุปความได้ว่า การนับอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามข้อ ๒๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีแนวทางปฏิบัติอย่างไร นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาให้ทราบแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๕๐๕/๓๓๒ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๑ ที่ส่งมาพร้อมนี้ ซึ่งสรุปแนวทางปฏิบัติได้ว่า โดยหลักแล้วกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ภายในสองปีนับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ อย่างไรก็ดี กรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบถึงความตาย บรรดาทรัพย์สิน สิทธิหน้าที่ และความรับผิดต่าง ๆ ซึ่งเป็นกองมรดกของผู้ตายย่อมตกทอดแก่ทายาท ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๖๐๐ ประกอบกับมาตรา ๑๕๕๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในมรดกละเมิดจึงต้องเรียกให้ทายาทรับผิดชอบในหนี้อันเกิดจากมรดกละเมิดที่เป็นมรดกตกทอดไปยังทายาทดังกล่าว ซึ่งข้อ ๒๔ แห่งระเบียบ

/ สำนักนายก ...

สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานของรัฐส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องทนายหรือผู้จัดการมรดกของเจ้าหน้าที่โดยระมัดระวังอย่าให้ขาดอายุความมรดก ฉะนั้น กรณีเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดถึงแก่ความตาย สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจึงอยู่ภายใต้บังคับอายุความการใช้สิทธิเรียกร้องของเจ้าหน้าที่ อันมีต่อลูกหนี้ที่ถึงแก่ความตาย ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๓/๒๓ และมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สำหรับมาตรา ๑๕๓/๒๓ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการขยายอายุความเพราะเหตุเจ้าหน้าที่หรือลูกหนี้ถึงแก่ความตาย โดยบัญญัติว่า อายุความสิทธิเรียกร้องอันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้ตาย ถ้าจะครบกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันตาย อายุความนั้นยังไม่ครบกำหนดจนกว่าจะครบหนึ่งปีนับแต่วันตาย โดยกรณีที่ผู้ตายเป็นลูกหนี้ การขยายอายุความย่อมมีความมุ่งหมายเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีเวลาพอสมควรที่จะสืบหาบุคคลที่ต้องรับผิดชอบให้ทันต่อไป ซึ่งเวลาพอสมควรนี้ก็กฎหมายกำหนดไว้หนึ่งปีนับแต่วันที่ลูกหนี้ตาย สำหรับนี้ในมูลละเมิดซึ่งมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้สิทธิเรียกร้องมีอายุความสองปีนับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หากปรากฏว่าในวันที่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดถึงแก่ความตายนั้น อายุความสองปีได้เริ่มนับแล้วและเหลืออายุความสั้นกว่าหนึ่งปี ย่อมเป็นกรณีที่อายุความสิทธิเรียกร้องอันเป็นโทษแก่ผู้ตายจะครบกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันตาย หน่วยงานของรัฐจึงต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากทายาทของเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ตาย

ส่วนมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการย่นอายุความเพราะเหตุลูกหนี้ถึงแก่ความตาย โดยบัญญัติว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕๓/๒๓ ถ้าสิทธิเรียกร้องของเจ้าหน้าที่อันมีต่อเจ้ามรดกมีกำหนดอายุความยาวกว่าหนึ่งปี มิให้เจ้าหน้าที่ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก การย่นอายุความมีความมุ่งหมายเพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้สิทธิเรียกร้องให้เสร็จสิ้นไปในเวลาอันสมควร เพื่อที่ทายาทผู้รับมรดกจะได้จัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินและเสสางหนี้สินของผู้ตายให้เสร็จสิ้นไปในคราวเดียวกัน ดังนั้น กรณีนี้ในมูลละเมิดซึ่งมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้สิทธิเรียกร้องมีอายุความสองปีนับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หากปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดถึงแก่ความตาย และขณะนั้นอายุความสองปียังไม่เริ่มนับ เนื่องจากหน่วยงานของรัฐยังไม่รู้ว่าเจ้าหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่หรืออายุความสองปีได้เริ่มนับแล้วและเหลืออายุความยาวกว่าหนึ่งปี ย่อมเป็นกรณีที่สิทธิเรียกร้องของเจ้าหน้าที่อันมีต่อเจ้ามรดกมีกำหนดอายุความยาวกว่าหนึ่งปี หน่วยงานของรัฐจึงต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากทายาทของเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งปีนับแต่เมื่อได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้าหน้าที่ ซึ่งศาลปกครองสูงสุดเคยวินิจฉัยประเด็นปัญหาทำนองเดียวกันนี้ไว้ในคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๓๘/๒๕๔๕ ที่ ๑๔๖/๒๕๔๕ และที่ ๔๕๔/๒๕๔๕

/ จึงเห็น ...

จึงเห็นได้ว่า ทั้งกรณีการขยายอายุความตามมาตรา ๑๕๓/๒๓ และการยื่นอายุความตามมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม สิทธิเรียกร้องตามมูลหนี้เดิมจะต้องยังไม่ขาดอายุความ หากสิทธิเรียกร้องตามมูลหนี้เดิมขาดอายุความแล้ว แม้ลูกหนี้จะตายลงก็ไม่อาจนำบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นมาขยายหรือยื่นอายุความได้ และกรณีที่หารือมานี้ เมื่อนายกองค้การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกเป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เสียหาย และเป็นผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนนิติบุคคล จึงต้องถือเอาวันที่นายกองค้การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นวันเริ่มนับอายุความ ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๓๕๓ - ๓๕๔/๒๕๔๖ ซึ่งข้อเท็จจริงแห่งกรณีไม่ปรากฏว่าก่อนหน้าที่นายยาการียา สาและ จะถึงแก่ความตายนั้น นายกองค้การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกได้รู้หรือนายยาการียา สาและ เป็นผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแต่อย่างใด ไม่ว่าจะรู้ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏหรือรู้จากรายงานของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด โดยนายกองค้การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกเพิ่งจะรู้หรือนายยาการียา สาและ ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายหลังจากได้รับหนังสืออำเภอจะนะแะ ที่ มท ๐๘๓๘.๓/๕๖๖ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐ ที่แจ้งผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด และคำวินิจฉัยสั่งการของนายอำเภอจะนะแะแล้วเท่านั้น อายุความการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงยังไม่เริ่มนับในวันที่นายยาการียา สาและ ถึงแก่ความตายและเป็นกรณีที่สิทธิเรียกร้องของเจ้าหน้าที่อันมีต่อเจ้ามรดกมีอายุความยาวกว่าหนึ่งปี ซึ่งอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่กำหนดมิให้เจ้าหน้าที่ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก ฉะนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกจึงต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากทายาทของนายยาการียา สาและ ภายในหนึ่งปีนับแต่เมื่อได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของนายยาการียา สาและ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่ทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๔

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๔

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

๓๕

๓๓๓
๐๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ.....17168.....
วันที่ 27 ส.ค. 2551
เวลา.....
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ที่ นร ๐๕๐๕/๓๗๒

๓๙๔/๑๔ ถนนสามเสน
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
มีนาคม ๒๕๕๑
เลขรับ.....1034.....
วันที่ 28 ส.ค. 2551
เวลา.....

๒๗ มีนาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ทหารือแนวทางปฏิบัติในการเรียกร้อยค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่เจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๒๘๓ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๐

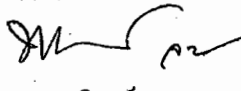
สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อายุความการใช้สิทธิเรียกร้อยค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบถึงความตาย

ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ขอหารือประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการเรียกร้อยค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะพิเศษ)ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ส่วนคดี
เลขรับ.....26.....
วันที่ 31 ส.ค.
เวลา.....

๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๑

สำนักอำนาจการ

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙

สำนักกฎหมายปกครอง

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๐๙๕๑-๔ ต่อ ๓๑๒๒ (นางสาวสุจิตตาฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๕๙๘๒

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง อายุความการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน
ในกรณีเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดถึงแก่ความตาย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๕๐๔.๔/๑๐๘๘๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อแนวทางปฏิบัติในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดถึงแก่ความตาย ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบกับเอกสารที่ส่งมาด้วยแล้ว สรุปข้อเท็จจริงได้ดังนี้

(๑) เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๗ คนร้ายไม่ทราบจำนวนได้ก่อเหตุลอบวางเพลิงรถยนต์กระบะ หมายเลขทะเบียน กข ๔๙๑๒ นราธิวาส ขององค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือก ซึ่งจอดอยู่หน้าบ้านของนายยาการียา สาละ และ นายกองัดการการบริหารส่วนตำบลช้างเผือก โดยนายยาการียา ได้นำรถยนต์ดังกล่าวมาจอดไว้บริเวณหน้าบ้านภายหลังเสร็จสิ้นภารกิจการลาดตระเวนตรวจดูเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ จากการตรวจสอบพบว่า รถยนต์ได้รับความเสียหายบางส่วนและประมาณการค่าซ่อมแซมเป็นเงินจำนวน ๑๗๔,๙๕๐ บาท ทั้งนี้ แนวปฏิบัติของกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับการจัดการรถยนต์ของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดให้รถยนต์ส่วนกลางอยู่ในความควบคุม บำรุงรักษา และรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบล โดยกรณีเกิดการสูญหายหรือเสียหายขึ้นกับรถยนต์ส่วนกลางให้ดำเนินการสอบสวนเพื่อหาตัวผู้รับผิดชอบตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อกรณีนี้มีเหตุน่าเชื่อได้ว่า นายยาการียา นายกองัดการการบริหารส่วนตำบลช้างเผือกซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเสียหายที่เกิดขึ้น ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกจึงได้รายงานความเสียหายให้นายอำเภอจะนะพิจารณาดำเนินการหาตัวผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไป

(๒) นายอำเภอจะนะพิจารณาแล้วได้มีคำสั่ง ที่ ๒๕๒/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดกรณีลอบวางเพลิงรถยนต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือก คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ ได้ดำเนินการสอบสวนแล้วเสนอความเห็น ว่า ความเสียหายเกิดขึ้นจากการที่นายกองัดการการบริหารส่วนตำบลช้างเผือกนำรถยนต์ส่วนกลางไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่แต่ไม่ระมัดระวังในการเก็บรักษาเท่าที่ควร

ถือเป็นการกระทำความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง สมควรให้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน ในอัตราร้อยละ ๖๕-๘๐ ของจำนวนค่าเสียหายทั้งหมดที่เป็นเงินจำนวน ๑๗๔,๙๕๐ บาท นายอำเภอจะนะพิจารณารายงานการสอบสวนแล้วได้มีคำวินิจฉัยสั่งการเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ ให้นายยาการียา ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๖๕ ของค่าเสียหายทั้งหมด และได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ทั้งนี้ โดยมีได้แจ้งผลการสอบสวนและ คำวินิจฉัยสั่งการให้องค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกทราบแต่อย่างใด

(๓) ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ นายยาการียา ถูกลอบยิงเสียชีวิต จังหวัดนราธิวาสจึงได้มีหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๓๘.๔/๒๕๖ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ ถึงกระทรวงการคลังแจ้งให้ทราบว่า นายยาการียา ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบในกรณี ลอบวางเพลิงรถยนต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกได้เสียชีวิตแล้ว จึงขอทราบผลการ ตรวจสอบสำนวนของกระทรวงการคลังเพื่อที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่ เกี่ยวข้องต่อไป ซึ่งกระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๔๐๖.๖/๐๕๐๘๕ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๐ ถึงจังหวัดนราธิวาสแจ้งว่า ความเสียหายกรณีดังกล่าวอยู่ภายใต้ ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้ กระทรวงการคลังตรวจสอบ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ จังหวัดนราธิวาสสามารถดำเนินการ เรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ทางราชการได้ทันทีโดยไม่ต้องส่งสำนวนการ สอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบอีก

(๔) ในคราวเดียวกันนี้จังหวัดนราธิวาสได้มีหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๓๘.๔/๒๕๗ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ ถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือ แนวทางปฏิบัติในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากทายาทของนายยาการียา ในประเด็นว่า การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจะอยู่ภายใต้บังคับอายุความมรดกตามมาตรา ๑๗๕๕ แห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือไม่ และกรณีดังกล่าวสามารถออกคำสั่งเรียกให้ผู้จัดการมรดกหรือ ทายาทของนายยาการียา ชำระค่าสินไหมทดแทนได้หรือไม่ หากสามารถออกคำสั่งได้ นายองค์การ บริหารส่วนตำบลช้างเผือกในฐานะหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เสียหายหรือนายอำเภอจะนะในฐานะ ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ และเป็นผู้นิพนธ์สั่งการเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ จะเป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่จะออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

(๕) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีดังกล่าวมีประเด็น เกี่ยวกับการใช้สิทธิเรียกร้องให้นายยาการียา ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในกำหนดอายุความ ตามกฎหมาย ดังนี้

กรณีที่หนึ่ง การที่นายยาการียา สาและ นายองค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือก ในขณะนั้นได้กระทำละเมิดต่อองค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือก องค์การบริหารส่วนตำบล ช้างเผือกยอมเป็นเจ้าหน้าที่ในมูลละเมิดดังกล่าว และการเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ซึ่งกระทำละเมิดต่อ หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐย่อมมีกำหนดอายุความสองปีนับแต่ วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามนัย มาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

แต่ต่อมาเมื่อนายยาการียาฯ เสียชีวิตในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ ทรัพย์สินทุกชนิดตลอดจนทั้ง สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ เว้นแต่ตามกฎหมายหรือว่าโดยสภาพแล้วเป็นการเฉพาะตัวของ นายยาการียาฯ ผู้ตายโดยแท้จึงตกเป็นกองมรดกตามนัยมาตรา ๑๕๙๙ และมาตรา ๑๖๐๐ แห่ง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และการที่องค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือก (เจ้าหนี้) จะใช้ สิทธิเรียกร้องเอาแก่ทรัพย์สินต่างๆ ของนายยาการียาฯ (ลูกหนี้) ที่ตกเป็นกองมรดกตามกฎหมาย แล้ว ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด ของเจ้าหนี้ที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๒๔ ได้กำหนดไว้ว่า ในกรณีเจ้าหนี้ที่ผู้รับผิดชอบตายให้ระมัดระวัง อย่าให้ขาดอายุความมรดก ซึ่งอายุความมรดกก็บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๕๕ วรรคสาม ความว่า ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๙๓/๒๗ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้อันมีต่อเจ้ามรดกมีกำหนดอายุความยาวกว่าหนึ่งปี มิให้เจ้าหนี้ฟ้องร้อง เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก และมาตรา ๑๗๕๕ วรรคท้าย ที่บัญญัติไว้ว่า ถึงอย่างไรก็ดี สิทธิเรียกร้องตามที่ว่ามาในวรรคก่อนๆ นั้น มิให้ เจ้าหนี้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนดสิบปีนับแต่เมื่อเจ้ามรดกตาย ประกอบกับประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๒๓ ที่บัญญัติว่า อายุความสิทธิเรียกร้องอันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้ตาย ถ้าจะครบกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันตาย อายุความนั้นยังไม่ครบกำหนดจนกว่าจะครบหนึ่งปี นับแต่วันตาย

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกจึงต้องฟ้องทายาทหรือผู้จัดการมรดก ของนายยาการียาฯ ภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกได้รู้หรือ ควรได้รู้ถึงความตายของนายยาการียาฯ ไม่ว่าอายุความในมูลละเมิดเดิมตามนัยมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหนี้ที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จะมีอายุความยาวกว่าหนึ่งปี หรือน้อยกว่าหนึ่งปีหรืออายุความละเมิดเดิมยังไม่เริ่มนับก็ตาม แต่อย่างไรก็ดี สิทธิเรียกร้อง ดังกล่าวนั้นมิให้องค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือก (เจ้าหนี้) ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนดสิบปีนับแต่ เมื่อเจ้ามรดกตาย ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๗๕๕ วรรคสามและวรรคท้าย ประกอบกับมาตรา ๑๙๓/๒๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

กรณีที่สอง กรณีดังกล่าวหากอายุความในมูลละเมิดเดิมตามนัยมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหนี้ที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีอายุความ เหลืออยู่น้อยกว่าหนึ่งปี องค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือก (เจ้าหนี้) ก็ต้องฟ้องทายาทหรือ ผู้จัดการมรดกของนายยาการียาฯ ภายในอายุความในมูลละเมิดดังกล่าว

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาประเด็นปัญหาข้อกฎหมายข้างต้นแล้ว จึงขอหารือว่ามีแนวทางปฏิบัติในการนับอายุความในกรณีเจ้าหนี้ที่ผู้รับผิดชอบตายตามนัยข้อ ๒๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของ เจ้าหนี้ที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะพิเศษ)ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย(กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้วได้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า กรณีตามข้อหาหรืออำเภอจะแนบได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๓๘.๗/๕๙๖ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๐ ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกแจ้งผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ และคำวินิจฉัยสั่งการของนายอำเภอจะแนบที่ให้นายยาการียาฯ รับผิดชอบใช้คำสินไหมทดแทนแก่ทางราชการ พร้อมทั้งแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกพิจารณาดำเนินการเรียกให้ผู้ต้องรับผิดชอบใช้คำสินไหมทดแทนต่อไปตามข้อ ๒๕ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยระมัดระวังอย่าให้ขาดอายุความมรดก ซึ่งต่อมาปรากฏว่าองค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกได้ดำเนินการให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องทนายของนายยาการียาฯ ต่อศาลจังหวัดนครราชสีมาเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๑๑๓๗/๒๕๕๐

คณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะพิเศษ)ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อหาหรือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเพียงประเด็นเดียวว่า กรณีเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบใช้คำสินไหมทดแทนถึงแก่ความตาย สิทธิเรียกร้องคำสินไหมทดแทนจากทายาทของเจ้าหน้าที่จะอยู่ภายใต้บังคับอายุความใด ซึ่งมีความเห็นว่า โดยหลักแล้วกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้คำสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องคำสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ภายในสองปีนับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ต้องชดใช้คำสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง^๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อย่างไรก็ดี กรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบถึงแก่ความตาย บรรดาทรัพย์สิน สิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบต่างๆ ซึ่งเป็นกองมรดกของผู้ตายย่อมตกทอดแก่ทายาท ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๖๐๐^๒ ประกอบกับมาตรา ๑๕๙๙^๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในมูลละเมิดจึงต้องเรียกให้ทายาทรับผิดชอบในหนี้อันเกิดจากมูลละเมิดที่เป็นมรดกตกทอดไปยังทายาทดังกล่าว

^๑มาตรา ๑๐

ฯลฯ

ฯลฯ

สิทธิเรียกร้องคำสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงชดใช้คำสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบ แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิดชอบ ให้สิทธิเรียกร้องคำสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

^๒มาตรา ๑๖๐๐ ภายใต้บังคับของบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ กองมรดกของผู้ตายได้แก่ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย ตลอดทั้งสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่างๆ เว้นแต่ตามกฎหมายหรือว่าโดยสภาพแล้ว เป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้

^๓มาตรา ๑๕๙๙ เมื่อบุคคลใดตาย มรดกของบุคคลนั้นตกทอดแก่ทายาท

ทายาทอาจเสียไปซึ่งสิทธิในมรดกได้แต่โดยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือ

กฎหมายอื่น

ซึ่งข้อ ๒๔^๕ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ได้กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานของรัฐส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องทนายหรือผู้จัดการมรดกของเจ้าหน้าที่โดยระมัดระวังอย่าให้ขาดอายุความมรดก ฉะนั้น กรณีเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบถึงความตาย สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจึงอยู่ภายใต้บังคับอายุความการใช้สิทธิเรียกร้องของเจ้าหน้าที่อันมีต่อลูกหนี้ที่ถึงแก่ความตายตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๙๓/๒๓ และมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สำหรับมาตรา ๑๙๓/๒๓^๕ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการขยายอายุความเพราะเหตุเจ้าหน้าที่หรือลูกหนี้ถึงแก่ความตาย โดยบัญญัติว่า อายุความสิทธิเรียกร้องอันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้ตาย ถ้าจะครบกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันตาย อายุความนั้นยังไม่ครบกำหนดจนกว่าจะครบหนึ่งปีนับแต่วันตาย โดยกรณีที่ผู้ตายเป็นลูกหนี้ การขยายอายุความย่อมมีความมุ่งหมายเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีเวลาพอสมควรที่จะสืบหาบุคคลที่ต้องรับผิดชอบใช้หนี้ต่อไป ซึ่งเวลาพอสมควรนี้กฎหมายกำหนดไว้หนึ่งปีนับแต่วันที่ลูกหนี้ตาย สำหรับหนี้ในมูลละเมิดซึ่งมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ กำหนดให้สิทธิเรียกร้องมีอายุความสองปี นับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทน หากปรากฏว่าในวันที่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบถึงความตายนั้น อายุความสองปีได้เริ่มนับแล้วและเหลืออายุความสั้นกว่าหนึ่งปี ย่อมเป็นกรณีที่อายุความสิทธิเรียกร้องอันเป็นโทษแก่ผู้ตายจะครบกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันตาย หน่วยงานของรัฐจึงต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากทายาทของเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ตาย

ส่วนมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม^๖ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการยื่นอายุความเพราะเหตุลูกหนี้ถึงแก่ความตาย โดยบัญญัติว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙๓/๒๗ ถ้าสิทธิเรียกร้องของเจ้าหน้าที่

“ข้อ ๒๔ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตาย ให้รับดำเนินการตามระเบียบนี้โดยอนุโลมเพื่อให้ได้ข้อยุติโดยเร็วและระมัดระวังอย่าให้ขาดอายุความมรดก ในกรณีที่ผู้แต่งตั้งเห็นว่าเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐ ให้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องผู้จัดการมรดกหรือทายาทต่อไป ในกรณีของผู้แต่งตั้งร่วมถ้ามีความเห็นแตกต่างกันให้ดำเนินการไปพลางก่อนตามความเห็นของผู้แต่งตั้งสำหรับหน่วยงานของรัฐที่เสียหาย และถ้าต่อมามีข้อยุติเป็นประการใดให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงการดำเนินการไปตามนั้น

“มาตรา ๑๙๓/๒๓ อายุความสิทธิเรียกร้องอันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้ตาย ถ้าจะครบกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันตาย อายุความนั้นยังไม่ครบกำหนดจนกว่าจะครบหนึ่งปีนับแต่วันตาย

“มาตรา ๑๗๕๔ ห้ามมิให้ฟ้องคดีมรดกเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อเจ้ามรดกตาย หรือนับแต่เมื่อทายาทโดยธรรมได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก

คดีฟ้องเรียกตามข้อกำหนดพินัยกรรม มิให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อผู้รับพินัยกรรมได้รู้หรือควรได้รู้ถึงสิทธิซึ่งตนมีอยู่ตามพินัยกรรม

ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๙๓/๒๗ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าสิทธิเรียกร้องของเจ้าหน้าที่อันมีต่อเจ้ามรดกมีกำหนดอายุความยาวกว่าหนึ่งปี มิให้เจ้าหน้าที่นั้นฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก

ถึงอย่างไรก็ดี สิทธิเรียกร้องตามที่ว่ามาในวรรคก่อน ๆ นั้น มิให้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนดสิบปี นับแต่เมื่อเจ้ามรดกตาย

อันมีต่อเจ้ามรดกมีกำหนดอายุความยาวกว่าหนึ่งปี มิให้เจ้าหน้าที่ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก การยื่นอายุความมีความมุ่งหมายเพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้สิทธิเรียกร้องให้เสร็จสิ้นไปในเวลาอันสมควร เพื่อที่ทายาทผู้รับมรดกจะได้จัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินและเสาะหาหนี้สินของผู้ตายให้เสร็จสิ้นไปในคราวเดียวกัน ดังนั้น กรณีหนึ่งในมูลละเมิดซึ่งมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ กำหนดให้สิทธิเรียกร้องมีอายุความสองปีนับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หากปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดถึงแก่ความตาย และขณะนั้นอายุความสองปียังไม่เริ่มนับเนื่องจากหน่วยงานของรัฐยังไม่รู้ว่าเจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ หรืออายุความสองปีได้เริ่มนับแล้วและเหลืออายุความยาวกว่าหนึ่งปี ย่อมเป็นกรณีที่สิทธิเรียกร้องของเจ้าหน้าที่อันมีต่อเจ้ามรดกมีกำหนดอายุความยาวกว่าหนึ่งปี หน่วยงานของรัฐจึงต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากทายาทของเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งปีนับแต่เมื่อได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้าหน้าที่ ซึ่งศาลปกครองสูงสุดเคยวินิจฉัยประเด็นปัญหาทำนองเดียวกันนี้ไว้ในคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๓๘/๒๕๕๙ ที่ ๑๕๖/๒๕๕๙ ที่ ๕๐๘/๒๕๕๙ และที่ ๕๙๔/๒๕๕๙

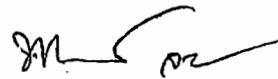
จึงเห็นได้ว่า ทั้งกรณีการขยายอายุความตามมาตรา ๑๙๓/๒๓ และการยื่นอายุความตามมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม สิทธิเรียกร้องตามมูลหนี้เดิมจะต้องยังไม่ขาดอายุความ หากสิทธิเรียกร้องตามมูลหนี้เดิมขาดอายุความแล้ว แม้ลูกหนี้จะตายลงก็ไม่อาจนำบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นมาขยายหรือยื่นอายุความได้ ดังนั้น กรณีที่สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ได้ขาดอายุความลงก่อนหน้าที่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดจะถึงแก่ความตาย หน่วยงานของรัฐย่อมไม่อาจบังคับตามสิทธิเรียกร้องที่ขาดอายุความแล้วได้

กรณีตามข้อหาหรือ จึงมีปัญหาคือต้องพิจารณาว่า สิทธิเรียกร้องขององค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในมูลละเมิดได้ขาดอายุความก่อนหน้าที่นายยากาเรียฯ จะถึงแก่ความตายหรือไม่ หากสิทธิเรียกร้องยังไม่ขาดอายุความ จะอยู่ภายใต้บังคับการขยายอายุความตามมาตรา ๑๙๓/๒๓ หรือการยื่นอายุความตามมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ปัญหานี้ เห็นว่า มาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ กำหนดให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ที่มีอายุความสองปีนับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๓๕๓-๓๕๔/๒๕๕๗^๑ ว่า อายุความดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับอายุความฟ้องคดี การนับอายุความจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้มีอำนาจฟ้องคดีรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ดังนั้น จึงต้องถือเอาวันที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้แทนนิติบุคคลรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นวันเริ่มนับอายุความ

^๑ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณีเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีจัดซื้อที่ดินเพื่อใช้เป็นสถานที่กำจัดขยะ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ นร ๐๙๐๕/๔๓๒ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจรู้ได้สองทาง คือ ๑) รู้ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ และ ๒) รู้จากรายงานของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

กรณีที่หารือมานี้ เมื่อนายกองค้การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกเป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เสียหายและเป็นผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนนิติบุคคล จึงต้องถือเอาวันที่นายกองค้การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นวันเริ่มนับอายุความ ซึ่งข้อเท็จจริงแห่งกรณีไม่ปรากฏว่าก่อนหน้าที่นายยาการียาฯ จะถึงแก่ความตายนั้น นายกองค้การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกได้รู้ว่านายยาการียาฯ เป็นผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแต่อย่างใด ไม่ว่าจะรู้ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏหรือรู้จากรายงานของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ โดยนายกองค้การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกเพียงจะรู้ว่านายยาการียาฯ ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายหลังจากได้รับหนังสืออำเภोजจะแนะ ที่ มท ๐๘๓๘.๗/๕๙๖ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๐ ที่แจ้งผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ และคำวินิจฉัยสั่งการของนายอำเภोजจะแนะแล้วเท่านั้น อายุความการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ จึงยังไม่เริ่มนับในวันที่นายยาการียาฯ ถึงแก่ความตาย และเป็นกรณีที่สิทธิเรียกร้องของเจ้าหน้าที่อื่นมีต่อเจ้ามรดกมีอายุความยาวกว่าหนึ่งปี ซึ่งอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๑๗๕๕ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดมิให้เจ้าหน้าที่ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก ฉะนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือกจึงต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากทายาทของนายยาการียาฯ ภายในหนึ่งปีนับแต่เมื่อได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของนายยาการียาฯ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๕๑

กร

จ.ค.ค.
๐๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 เลขรับ.....17168.....
 วันที่ 27 มี.ค. 2551
 เวลา.....
 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ที่ นร ๐๙๐๕/๓๗๒

๓๙๔/๑๔ ถนนสามเสน
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๕๑
 สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
 เลขรับ.....1034.....
 วันที่ 28 มี.ค. 2551
 เวลา.....

เรื่อง ทารือแนวทางปฏิบัติในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุที่เจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๕/๑๒๘๓ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อายุความการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบถึงแก่ความตาย

ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ขอหารือประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะพิเศษ)ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ส่วนคดี
 เลขรับ...24
 วันที่ 31 มี.ค.
 เวลา.....

สำนักอำนวยการ

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙

สำนักกฎหมายปกครอง

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๐๙๕๑-๔ ต่อ ๓๑๒๒ (นางสาวสุจิตตา)

โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๕๙๔๒

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th